

PWYLLGOR CRAFFU DYSGU A DIWYLLIANT

Cofnodion cyfarfod o Bell a gynhaliwyd ar 9 Rhagfyr, 2024.

Mae'r Agenda ar [gael yma](#).

Mae recordiad y cyfarfod ar [gael yma](#).

Yn Bresennol: Y Cynghorydd R.R. Thomas (Cadeirydd); Y Cynghorydd H.M. Payne (Is-gadeirydd); Cynghorwyr A. Asbrey, S. Campbell, E.J. Goodjohn, E. Goodjohn, S.J. Haines, W.A. Hennessy, N.P. Hodges, J. Lynch-Wilson a N.B. Marshallsea.

Aelodau Cyfetholedig: M. Werrett (Yr Eglwys yng Nghymru), Dr. M. Price (Yr Eglwys Babyddol), L. Barrowclough (Rhiant-lywodraethwr – Sector Cynradd), G. Van der Burgt (Rhiant-lywodraethwr – Sector Uwchradd), E. Woodfield (Cyngor Ieuenctid y Fro) a G. Scott (Addysg Gymraeg).

Hefyd yn bresennol: Cynghorwyr L. Burnett (Arweinydd Gweithredol ac Aelod Cabinet dros Berfformiad ac Adnoddau), R.M. Birch (Aelod Cabinet dros Addysg, y Celfyddydau a'r Gymraeg) a G. John (Aelod Cabinet dros Hamdden, Chwaraeon a Lles).

CYHOEDDIAD –

Cyn cychwyn busnes y Pwyllgor, darllenodd y Cadeirydd y datganiad a ganlyn: "A gaf i atgoffa pawb sy'n bresennol y bydd y cyfarfod yn cael ei ffrydio'n fyw yn ogystal â'i recordio trwy'r rhyngwrdd ac mae'r recordiad hwn wedi'i archifo i'w weld yn y dyfodol".

YMDDIHEURIADAU AM ABSENOLDEB –

Derbyniwyd y rhain oddi wrth y Cynghorydd W. Gilligan ac I. Da Silva (Cyngor Ieuenctid y Fro).

COFNODION –

ARGYMHELLWYD – Cymeradwyo cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 4 Tachwedd, 2024 fel cofnod cywir.

DATGANIADAU BUDDIANT –

Gwnaeth y Cynghorydd E.J. Goodjohn ddatganiad o ddiddordeb yn Eitem Rhif 5 ar yr Agenda – Y Diweddaraf ar Addysg Ddewisol yn y Cartref (ADG). Roedd y buddiant yn fuddiant personol gan fod y Cynghorydd Goodjohn yn gyn Addysgwr Cartref Dewisol.

Gwnaeth y Cynghorydd E. Goodjohn ddatganiad o ddiddordeb yn Eitem Agenda Rhif 5 – Y Diweddaraf ar Addysg Ddewisol yn y Cartref (ADG). Roedd natur y buddiant yn fuddiant personol yn yr ystyr bod aelod o'r teulu wedi bod yn rhan o'r rhaglen Addysg Ddewisol yn y Cartref ar yr adeg a gwmpaswyd yn yr adroddiad.

Datganodd Dr. M. Price fuddiant personol mewn perthynas ag Eitem Agenda Rhif 7 – Monitro Cyfalaf ar Gyfer y Cyfnod 1 Ebrill i 30 Medi, 2024. Natur y buddiant oedd bod Dr. Price yn Llywodraethwr ar gyfer Ysgol St. Richard Gwyn a oedd wedi cael arian ar gyfer prosiect gwaith cyfalaf.

CYNLLUN ARIANNOL TYMOR CANOLIG 2025/26 I 2029/30 ADNEWYDDU A DIWEDDARU (CYF) –

Roedd y Cabinet ar 28 Tachwedd, 2024, wedi cyfeirio'r adroddiad at Bwyllgorau Craffu'r Cyngor i adolygu'r gwaith sy'n lliniaru'r pwysau cost iddynt ei ystyried a bod unrhyw argymhellion yn cael eu cyfeirio'n ôl i'r Cabinet.

Cyfeiriodd y Cynghorydd H. Payne at ddirywiad ym mhoblogaeth disgyblion a gofynnodd a oedd nifer cynyddol o blant ag Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY) wedi gwrthbwyso hynny. Eglurodd y Rheolwr Gweithredol – Cyfrifeg fod ffigyrau yn cael eu cyflwyno mewn £ gyda chost gyfartalog fesul disgybl yn sylweddol uwch mewn ysgol arbennig yn hytrach nag ysgol brif ffrwd. Yn hanesyddol roedd cynnydd o tua 40 o ddisgyblion y flwyddyn wedi cael ei ffactoreiddio, ond efallai bod yr amcanestyniad hwnnw wedi cynyddu i 50 o ddisgyblion, ond byddai'n rhaid gwirio hynny.

Gofynnodd y Cynghorydd Payne hefyd a oedd unrhyw wybodaeth i ddangos bod pobl yn symud yn benodol i Fro Morgannwg oherwydd y gefnogaeth a gynigir gan Ysgol Y Deri. Dywedodd y Rheolwr Gweithredol - Cyfrifeg y byddai'n well pe bai ymateb yn cael ei ddarparu gan Dysgu a Sgiliau.

Amlygodd y Cynghorydd E. Goodjohn fod y diffyg yn y gyllideb a ragwelir yn flaenorol yn £23m yn 2023 a £30m yn 2022. Dywedodd y Cy fod diffyg cyffredinol posibl yn y gyllideb o £14m yn sylweddol.

Mewn ymateb i ymholiad gan y Cynghorydd E. Goodjohn ynghylch ffocws cychwynnol y Swyddog Caffael newydd, dywedodd y Rheolwr Gweithredol – Cyfrifeg y gallai ganolbwyntio o bosibl ar gefnogi ysgolion ac alinio'r contractau hynny yn ogystal ag edrych ar gaffael canolog. Gan fod llawer o bethau cyffredin o ran caffael o fewn ysgolion, roedd yn debygol y gellid mabwysiadu dull clwstwr. Roedd hynny'n rhywbeth a fyddai'n cael ei ystyried. Ychwanegodd y Pennaeth Strategaeth, Dysgu Cymunedol ac Adnoddau fod cryn dipyn o waith eisoes wedi'i wneud o ran deall pob contract, ail-drafodaethau contract a hyfforddiant a gweithdai ar gyfer staff ysgolion. Byddai ysgolion yn gwneud llawer o waith ar sail clwstwr, gyda rheolwyr busnes y Cyngor yn cefnogi pob ysgol.

Holodd y Cadeirydd a oedd, fel rhan o'r broses setliad cyllideb, wedi cael unrhyw asesiad o'r effaith bosibl ar swyddi a wnaed. Mewn ymateb, dywedodd y Rheolwr Gweithredol – Cyfrifeg fod y Cyngor yn dal i aros am y setliad terfynol gan

Lywodraeth Cymru a pha fath o arbedion effeithlonrwydd fyddai'n cael eu cymhwyso i ysgolion. Gan fod 95% o gyllideb ysgol yn ymwneud â staff, gallai fod potensial am ddiswyddiadau, a oedd yn rhywbeth yr oedd y Cyngor am ei osgoi pe bai hynny'n bosibl.

Dywedodd y Cadeirydd fod ffigyrau'n dangos mai Bro Morgannwg oedd yr ail isaf a ariannwyd o holl Awdurdodau Cymru, ac fe holodd pa fath o lobïo a ddigwyddodd i annog Llywodraeth Cymru i newid ei safbwynt. Mewn ymateb, dywedodd y Rheolwr Gweithredol – Cyfrifeg y byddai sylwadau'n cael eu cyflwyno drwy Gymdeithas Llywodraeth Leol Cymru (CLILC), a hefyd drwy grwpiau o'r fath fel Cymdeithas Cyfarwyddwyr Gwasanaethau Cymdeithasol. Byddai CLILC, ar ran y Cyngor, yn cael sgysiau gyda Llywodraeth Cymru ynghylch y rhagdybiaethau cynllunio a rhywfaint o effaith y penderfyniadau hynny i fwydo i mewn i Lywodraeth Cymru fel rhan o'r broses o wneud penderfyniadau. Byddai llawer o sgysiau ar wahanol lefelau hefyd.

Pwyllgor Craffu, ar ôl ystyried y cyfeiriad a'r adroddiad, wedi hynny

ARGYMHELLWYD – Y dylid nodi cyfeirnod y Cabinet a'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig 2025/26 i 2029/30 ynghlwm, yn amlinellu'r gwaith i liniaru'r pwysau costau.

Rheswm dros yr argymhelliad

Gan ystyried cynnwys cyfeirnod y Cabinet, yr adroddiad atodol a thrafodaethau yn y cyfarfod.

Y DIWEDDARAF AR ADDYSG DDEWISOL YN Y CARTREF (ADG) (CDS) –

Roedd rhwymedigaethau Bro Morgannwg (BM) fel pob Awdurdod Lleol (ALLau) ers tro i sicrhau bod pob plentyn o oedran ysgol yn cael addysg addas a llawn amser yn yr ysgol neu fel arall.

Roedd BM, ynghyd â bron pob ALI yng Nghymru, wedi gweld cynnydd sylweddol yn nifer y rhieni sy'n dewis addysgu gartref yn y blynyddoedd diwethaf. Roedd data cymharol yn brin ac yn gyfyngedig yn ei ddefnydd. Dangosodd data ADdC yr ALI gynnydd parhaus dros amser a oedd wedi parhau i godi ers i ysgolion ailagor yn llawn ar ôl cau Covid ym mis Ebrill 2021 a thros y flwyddyn ddiwethaf.

Roedd rheoliadau Llywodraeth Cymru wedi cynyddu rhwymedigaethau ar bob Awdurdod Lleol yng Nghymru i gynnal cronfa ddata weddol gywir o'r holl ddysgwyr a oedd yn byw yn y Fro a oedd o oedran ysgol ac "i'r graddau y mae'n bosibl gwneud hynny" dylai'r ALI wneud popeth a oedd yn rhesymol, yn ymarferol ac yn briodol i nodi plant.

Cyhoeddodd Llywodraeth Cymru ddogfen ganllaw ADdC Addysgwyr Cartref ym mis Mehefin 2023.

Eglurodd Rheolwr Cynhwysiant Arweiniol Dros Dro nad oedd y Cyngor wedi cyhoeddi Gorchymyn Presenoldeb Ysgol ers amser maith. Roedd y Cyngor eisiau

gweithio gyda theuluoedd i ddechrau a darparu cyfleoedd iddynt ail-ymgysylltu, trwy ymweliadau cartref a thrafodaethau dros y ffôn. Roedd yn bwysig iawn i'r Cyngor roi cyfle i gael trafodaethau un-i-un gyda theuluoedd ac egluro'r sefyllfa yn glir i rieni. Ychwanegodd y Swyddog Arweiniol ar gyfer Cynhwysiant Cymdeithasol a Llesiant fod y tîm yn gweithio'n ddiflino i gefnogi'r teuluoedd hynny oedd wedi dewis addysgu gartref, ond bod y galw cynyddol am blant ag Anghenion Dysgu Ychwanegol wedi creu pwysau a heriau ychwanegol i staff.

Dywedodd y Cynghorydd E.J. Goodjohn ei bod yn bwysig nodi'r gwaith cadarnhaol a wnaed gan y Swyddog Ymgysylltu, a oedd wedi galluogi perthnasoedd da i gael eu meithrin rhwng teuluoedd a'r Cyngor, ac a oedd wedi grymuso rhieni i ddarparu addysg wych i'w plant.

Cyfeiriodd y Cynghorydd H. Payne at reoliadau newydd yn gosod gofynion ar Fyrddau lechyd Lleol (BILI) a chontractwyr meddygol cyffredinol (fel rheolwyr data), i rannu gwybodaeth am blant sy'n preswyllo fel arfer yn ardal BILI, gyda'r ALI perthnasol yn flynyddol. Gofynnodd y Cynghorydd Payne a fu unrhyw gysylltiadau â'r Bwrdd lechyd ac unrhyw blant yn colli addysg. Mewn ymateb, eglurodd y Rheolwr Cynhwysiant Arweiniol Dros Dro nad oedd unrhyw gysylltiadau o'r fath wedi'u sefydlu gan fod y Cyngor yn aros am ganlyniad ymgynghoriad diweddar Llywodraeth Cymru. Ychwanegodd y Swyddog Arweiniol ar gyfer Cynhwysiant Cymdeithasol a Lles fod y Cyngor yn aros am ganlyniad y peilot a'r gallu i groesgyfeirio data, ond bod pryderon o ran diogelu data. Pe bai'r prosiectau peilot yn ystyried eu bod yn foddhaol, yna byddai heriau adnoddau o hyd i'r Cyngor.

ARGYMHELLWYD –

- (1) Nodi'r cynnydd a wnaed ym maes Addysg Ddewisol Gartref yn ystod y 12 mis diwethaf.
- (2) BOD y Pwyllgor Craffu Dysgu a Diwylliant yn derbyn adroddiad diweddarau cynnydd pellach ymhen 12 mis mewn perthynas â'r ddarpariaeth barhaus a mesurau pellach i godi ymwybyddiaeth o ddefnydd ac effaith y grantiau Addysg Ddewisol yn y Cartref ar gyfer cefnogi dysgwyr Addysg Ddewisol yn y Cartref. Bydd yr adroddiad cynnydd hefyd yn cynnwys effaith debygol unrhyw weithrediad o'r canllawiau statudol diwygiedig arfaethedig ar Addysg Gartref a'r rheoliadau drafft arfaethedig sy'n ymgorffori'r gofyniad i bob Awdurdod Lleol gadw cronfa ddata Plant sy'n Colli Addysg (PCA).

Rhesymau dros yr argymhellion

- (1) Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.
- (2) Diweddarau'r Pwyllgor Sgriwtini ymhellach ar y cynnydd a wnaed mewn perthynas â'r ddarpariaeth barhaus, a chodi ymwybyddiaeth bellach o ddefnydd ac effaith grantiau ADG ar gyfer cefnogi dysgwyr ADG.

YSGOL PEN Y GARTH: DIWEDDARIAD AR YSGOL MEWN DILYNIANT STATUDOL (CDS) –

Mae Estyn yn arolygu ansawdd a safonau mewn addysg ledled Cymru. Yn ystod tymor yr hydref 2022, cafodd Ysgol Pen y Garth ei rhoi dan fesurau arbennig yn dilyn eu harolygiad. Roedd cynnydd Ysgol Pen y Garth wedi cael ei fonitro gan Estyn ar dri achlysur yn dilyn yr arolygiad craidd. Yn dilyn eu monitro diweddar ym mis Hydref 2024, barnodd Estyn fod yr ysgol wedi gwneud cynnydd digonol mewn perthynas â'u hargymhellion. O ganlyniad, mae Prif Arolygydd Ei Fawrhydi Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru wedi tynnu Ysgol Pen y Garth oddi ar y rhestr o ysgolion sydd angen mesurau arbennig.

Mynegodd sawl aelod o'r Pwyllgor werthfawrogiad i'r ysgol, ac awgrymwyd trefnu ymweliad â'r ysgol.

Holodd y Cynghorydd H. Payne am y lefel o ôl-drafodaeth a ddarparwyd i benaethiaid a staff ar ôl pob ymweliad arolygu. Dywedodd y Prif Bartner Gwella, o ran ymweliad monitro Ysgol Pen y Garth, fod Estyn wedi sicrhau bod aelodau a arolygodd yr ysgol yn ôl ym mis Tachwedd 2022 yn bresennol ar gyfer y tri ymweliad monitro a gynhaliwyd ers yr arolygiad cychwynnol. Roedd hynny'n rhywbeth a werthfawrogiwyd gan y Pennaeth, gan ei fod yn rhoi rhywfaint o barhad yn y ffaith bod yr arolygwyr yn glir am y sefyllfa yn yr ysgol. Roedd yr arolygwyr hefyd wedi ei gwneud yn glir ynghylch y camau nesaf a pha feysydd y byddent yn edrych arnynt yn ystod ymweliadau yn y dyfodol, ac roeddent yn ymwybodol iawn o'r sefyllfa yn yr ysgol a'r pwysau oedd ar y staff. Roedd yr arolygwyr yn cyfathrebu'n rheolaidd gyda'r Pennaeth drwy gydol y broses, ond hefyd roedd gan y Pennaeth arolygydd cyswllt y gallai gysylltu ag ef ar unrhyw adeg.

Wedi hynny, yr oedd

ARGYMHELLWYD – Y dylid nodi canlyniadau monitro Estyn ar gyfer Ysgol Pen y Garth a wnaed yn erbyn yr argymhellion ar gyfer eu harolygiad craidd ym mis Tachwedd 2022, a llongyfarch yr ysgol ar eu tynnu oddi ar y rhestr o ysgolion sydd angen mesurau arbennig.

Rheswm dros yr argymhelliad

Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

MONITRO CYFALAF AR GYFER Y CYFNOD 1 EBRILL I 30 MEDI 2024 (CDS) –

Rhoddodd yr adroddiad y wybodaeth ddiweddaraf am gynnydd y Rhaglen Gyfalaf ar gyfer y cyfnod rhwng 1 Ebrill a 30 Medi, 2024. Dangoswyd manylion fesul cynllun yn Atodiad 1. Rhoddodd Atodiad 2 grynoded o sefyllfa'r Rhaglen Gyfalaf fesul Cyfarwyddiaeth o gymeradwyaeth yng nghyfarfod y Cyngor ar 6 Mawrth, 2024 hyd at 30 Medi 2024, gan gynnwys unrhyw newidiadau y gofynnwyd amdanynt o fewn yr adroddiad.

Mae'r adroddiad yn nodi unrhyw newidiadau y gofynnwyd amdanynt i Raglen Gyfalaf 2024/25 anodwyd y Rhaglen cyfredol a gymeradwywyd o £137.168m.

Roedd yn bwysig nodi bod llawer o feysydd yn parhau i brofi costau cynyddol yn gysylltiedig â gweithredu cynlluniau. Roedd tendrau'n cael eu derbyn dros y cyllidebau cyfredol a ddyrannwyd ac roedd swyddogion yn adrodd am y gofyniad i ailtrafod tendrau a gyflwynwyd.

Byddai cynlluniau'n cael eu monitro'n agos dros y misoedd nesaf a rhagwelwyd y byddai gofyn am geisiadau llithriad mewn adroddiadau yn y dyfodol.

Byddai swyddogion yn parhau i weithio gyda rheolwyr a noddwyr prosiectau i sicrhau gwerth am arian a bod yr holl gyfleoedd cyllido posibl yn cael eu nodi a'u harchwilio'n llawn.

Cytunwyd y byddai gwybodaeth yn ymwneud â difrod a achoswyd gan Storm Darragh yn cael ei chyfleu y tu allan i'r cyfarfod.

O ran y defnydd o staff asiantaeth, dywedodd y Pennaeth Strategaeth, Dysgu Cymunedol ac Adnoddau fod darn mawr o waith ar y gweill yn adolygu'r gwariant asiantaeth, gan edrych ar faint o wariant, y math o wariant, lle mae'n cael ei wario, a pha gwmnïau a ddefnyddiwyd. Byddai'r gwaith hefyd yn cynnwys llifoedd gwaith, pa staff asiantaeth oedd yn ei wneud a pha mor hir oedden nhw yn yr ysgol ac ar gyfer pa fath o yswiriant.

Byddai mwy o wybodaeth am ddefnyddio ystafelloedd dosbarth modiwlaid yn Ninas Powys yn cael ei hanfon drwy e-bost.

Yr oedd

ARGYMHELLWYD –

(1) Nodi'r cynnydd a wnaed o ran cyflawni Rhaglen Gyfalaf 2024/25 o fewn cylch gorchwyl y Pwyllgor, a gwmpesir yn Atodiad 1 i'r adroddiad.

(2) Nodi'r defnydd o Bwerau Argyfwng o fewn cylch gorchwyl y Pwyllgor, y manylwyd arnynt yn Atodiad 1 i'r adroddiad.

(3) Y dylid nodi'r newidiadau i Raglen Gyfalaf 2024/25 a Rhaglen Gyfalaf y dyfodol o fewn cylch gorchwyl y Pwyllgor, a grynhoir ym mharagraffau 2.4 a 2.5 ac y manylwyd arnynt yng nghorff yr adroddiad o baragraff 2.11.

Rheswm dros yr argymhellion

(1-3) Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

MONITRO REFENIW CHWARTER 2 2024/25 (CDS) –

Parhaodd y sefyllfa refeniw ar gyfer 2024/25 i adlewyrchu galw heriol a phwysau chwyddiant gan barhau â'r pwysau gwasanaeth allweddol a adroddwyd gan y Cyngor yn sefyllfa alldro 2023/24 yn 2024/25. Cafodd y pwysau cost a ddyrannwyd fel rhan o gyllideb 2024/25 eu haddasu i adlewyrchu'r cyllid a oedd ar gael, ac felly nid oeddent yn darparu cyllid llawn ar gyfer y pwysau sydd ohoni, ac roedd y pwysau hyn wedi parhau i gynyddu yn chwarter cyntaf 2024/25. Roedd tystiolaeth o alw cynyddol mewn perthynas â Gofal Plant a Phobl Ifanc a Gofal Cymdeithasol Oedolion gan adlewyrchu mwy o achosion a chymhlethdod o ran angen yn ogystal â chynnydd sylweddol yng nghost lleoliadau a phe cynnau gofal. Parhaodd cymorth ar gyfer Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY) yn faes o bwysau sylweddol o fewn Dysgu a Sgiliau gyda phwysau cyfatebol ar gostau trafndiaeth ysgol ar gyfer disgyblion yn y ddarpariaeth ADY ac adroddwyd bod gorwariant o £1.231m yn arwyddocaol yn cyd-destun y pwysedd costau o £500k a ddyfarnwyd ar gyfer y maes yma ar gyfer 2024/25.

Ar draws y gwasanaethau roedd pwysau chwyddiant hefyd yn cael eu profi yng nghyswllt cyflogau, yn fwyaf nodedig lle'r oedd grymoedd y farchnad yn cael eu defnyddio ac o ran y bwlch cyllid rhwng y dyfarniad cyflog ar gyfer 2024/25 a'r dyfarniad cyflog tebygol ar gyfer 2024/25. Dim ond chwyddiant cytundebol cyfyngedig iawn a ddyrannodd y Cyngor fel rhan o gyllideb 2024/25 a dim chwyddiant cyffredinol ers rhai blynyddoedd a byddai hyn yn cael effaith gyffredinol ar wydnwch y gyllideb refeniw. Byddai'r oedi ar weithredu arbedion hefyd yn effeithio ar alldro 2024/25 ar draws gwasanaethau.

Roedd defnydd heb ei gynllunio o gronfeydd wrth gefn oddeutu £14.226m, oedd yn cynrychioli cynnydd bellach ar y defnydd heb ei gynllunio o gronfeydd wrth gefn a adroddwyd yn Chwarter 1 (Ch1), sef £13.629m. Roedd gan y Cyngor ffrydiau gwaith amrywiol yn mynd rhagddynt i liniaru'r defnydd heb ei gynllunio o gronfeydd wrth gefn a lleihau gorwariant yn ystod y flwyddyn.

Byddai rhan fwyaf y defnydd o gronfeydd wrth gefn heb ei gynllunio yn cael e darparu o Gronfeydd wrth Gefn y Gwasanaeth, fodd bynnag dangoswyd £486k yn erbyn y Gronfa Gyffredinol. Ni ragwelwyd y byddai'r cyllid hwn yn cael ei gymryd o'r Gronfa Gyffredinol ar ddiwedd y flwyddyn a'r swm hwn fyddai'r flaenoriaeth gyntaf ar gyfer gwrthbwysio neu liniaru yn ystod y flwyddyn pe bai unrhyw danwariant sy'n dod i'r amlwg neu feysydd lliniaru wedi'u nodi yn ystod y flwyddyn. Byddai hyn yn sicrhau bod Cronfa y Cyngor yn cael ei chynnal ar lefel polisi ar gyfer y flwyddyn ariannol hon.

Roedd targedau arbedion ac effeithlonrwydd heriol wedi'u gosod ar gyfer 2024/25, gan gynnwys targed o £7.676m o arbedion Corfforaethol. Adlewyrchwyd y cynnydd yn erbyn y targedau arbedion hyn yn Atodiad yr adroddiad. Parhaodd y Cyngor hefyd i fonitro'r gwaith o gyflawni arbedion 2023/24 heb eu cyflawni yn ystod y flwyddyn.

Yng nghyd-destun y pwysau ychwanegol a adroddwyd fel rhan o Fonitro Chwarter 2 (Ch2), roedd bellach yn wir bod yr holl ddefnydd o gronfeydd wrth gefn yn cael ei ystyried gan Uwch Dîm Arwain i ddarparu trylwyredd ychwanegol. Roedd

rheolaethau recriwtio pellach hefyd bellach yn cael eu rhoi ar waith sy'n cyfateb i rewi recriwtio ar gyfer swyddi nad oedd ganddynt ofynion statudol. Byddai'r tîm Cyfrifeg yn cynnal archwiliad pellach o'r defnydd o Wariant Grant. Yn ogystal, byddai rhai ffrydiau gwaith a nodwyd fel rhan o ail-lunio yn cael eu cyflymu, megis Rheoli'r Galw, mewn perthynas â threfniadau Gwasanaethau Cymdeithasol Oedolion a Phlant a Thrafnidiaeth Ysgol.

Holodd y Cynghorydd H. Payne a fyddai'r defnydd o leoliadau y tu allan i'r sir yn cael ei adolygu eto. Mewn ymateb dywedodd y Rheolwr Gweithredol – Cyfrifeg fod lleoliadau y tu allan i'r sir unwaith eto yn bwysau cost ar gyfer 2025/26, a byddai'r holl bwysau'n cael ei adolygu fel rhan o'r broses o osod cyllideb a'r defnydd a gedwir dan graffu.

Gwnaeth y Cynghorydd E. Goodjohn sylw ar werth da a gwaith a ddarparwyd gan Wasanaeth Ieuencid y Cyngor, a oedd wedi bod yn gefnogol wrth gynorthwyo pobl i ailhyfforddi a dod o hyd i waith, a dywedodd fod y prosiect Gwyddoniaeth i Ddinasyddion yn dda iawn.

Wedi hynny yr oedd

ARGYMHELLWYD – Nodi'r sefyllfa o ran cyllideb refeniw'r Awdurdod ar gyfer 2024/25.

Rheswm dros yr argymhelliad

Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.

ADRODDIAD MONITRO CYNLLUN CYFLAWNI BLYNYDDOL: PERFFORMIAD CHWARTER 2 2024/25 (CDS) –

Cyflwynodd yr adroddiad perfformiad gynnydd y Cyngor yn Chwarter 2 (1 Ebrill i 30 Medi, 2024) tuag at gyflawni ei ymrwymadau Cynllun Cyflawni Blynyddol (2024/25) fel sy'n cyd-fynd â'i Amcanion Lles yn y Cynllun Corfforaethol.

Yn dilyn prawf o gysyniad gan ddefnyddio Fframwaith Perfformiad Corfforaethol presennol y Cyngor o fesurau a champau gweithredu i ddatblygu ei ddefnydd o Power BI i gefnogi adrodd perfformiad, cynhyrwyd ciplun perfformiad Chwarter 2 ar gyfer y Cynllun Cyflawni Blynyddol cyfredol (2024/25). Fanylwyd ar hyn yn y cyflwyniad a atodwyd i'r adroddiad yn Atodiad A. Rhoddodd y ciplun drosolwg o gynnydd yn erbyn camau gweithredu a gynlluniwyd a dangosyddion perfformiad sy'n cyd-fynd â 4 Amcan Lles y Cyngor ac yn rhestru unrhyw eithriadau (priodoli gweithredoedd coch sgôr RAG Coch) mewn fformat hygyrch. Cynhyrwyd yr adroddiad fel rhan o ymdrechion i ddatblygu dull gweithredu'r Cyngor a byddai'n cael ei fireinio ymhellach wedi'i lywio gan farn cydweithwyr swyddogion ac Aelodau Etholedig drwy gydol cyfnod adrodd perfformiad 2024/25, gyda'r bwriad o lywio trefniadau monitro ac adrodd y Cyngor ar gyfer Cynllun Corfforaethol newydd 2025-30. Ar hyn o bryd roedd y Cyngor yn gweithio tuag at gynhyrchu cipluniau perfformiad penodol y Pwyllgor Craffu a fyddai'n cael eu hadrodd yn Chwarter 3.

Rhoddodd y cyflwyniad wedi'i atodi yn Atodiad A yr adroddiad grynodedb o'r cynnydd yn erbyn ymrwymïadau Cynllun Cyflawni Blyneddol y Cyngor ar gyfer 2024/25. Darparodd sleidiau 2-7 o'r cyflwyniad grynodedb perfformiad o'r Cynllun Cyflawni Blyneddol yn Chwarter 2. Roedd sleidiau 8-12 yn rhoi trosolwg penodol i Bwyllgor o'r cynnydd yn erbyn blaenoriaethau'r CCB fel sy'n cyd-fynd â chylch gwaith y Pwyllgor Craffu.

Roedd yr adroddiad yn gofyn i Aelodau Etholedig ystyried canlyniadau perfformiad Chwarter 2 a'r camau adferol arfaethedig i fynd i'r afael â meysydd sy'n tanberfformio a nodwyd. Wedi ystyried, argymhellwyd y dylai'r Pwyllgor Craffu gyfeirio ei farn ac unrhyw argymhellion i'r Cabinet i'w hystyried.

Cyfeiriodd y Cynghorydd H. Payne, o ran Dysgu Oedolion yn y Gymuned, at 85% o oedolion a oedd yn ennill cymhwyster a gydnabyddir yn genedlaethol, a holodd a oedd dangosyddion eraill a ddylai fod o fudd i'r gwasanaeth hwnnw. Mewn ymateb, dywedodd yr Uwch Bartner Perfformiad Corfforaethol y byddai dangosyddion eraill, a byddai'r rhain yn cael eu rhannu gyda'r Pwyllgor.

Gofynnodd y Cynghorydd Marshallsea am eglurhad am ysgolion sy'n canolbwyntio ar y gymuned a phenodi rheolwr. Mewn ymateb, dywedodd yr Uwch Bartner Perfformiad Corfforaethol fod rheolwr wedi'i benodi oedd wedi mynychu cyfarfod gyda phenaethiaid yn ddiweddar i godi ymwybyddiaeth o'u rôl.

Holodd y Cynghorydd Marshallsea hefyd am y ffordd roedd ysgolion yn cael eu rhestru o ran presenoldeb disgyblion, ac yn enwedig yr effaith a gafodd canolfannau adnoddau ar y ffigyrau. Dywedodd y Rheolwr Cynhwysiant Arweiniol Dros Dro y byddai data ar gyfer yr holl ganolfannau adnoddau yn cael ei ystyried gyda'r nod o wahanu'r data. Nid oedd hynny'n ymarfer syml, ond byddai'n helpu i gael data cymharol ar gyfer ysgolion.

Mewn ymateb i ymholiad ynghylch y cynnydd yn nifer y dysgwyr Cymraeg o fewn y Cyngor, ac a oedd staff yn cael amser i fwrdd o'r gwaith i fynychu gwersi Cymraeg, dywedodd yr Uwch Bartner Perfformiad Corfforaethol fod staff yn cael eu hannog i ymgymryd â dysgu fel rhan o'u hamser gwaith. Roedd her wrth i nifer y staff sy'n symud ymlaen o gyfnod sylfaen ostwng.

Gwnaeth y Cynghorydd J. Lynch-Wilson sylw ar faint o waith a wneir am waharddiadau ysgol.

Byddai'r wybodaeth ddiweddaraf am bresenoldeb ar gyfer Ysgol Uwchradd Pencoedtre yn cael ei he-bostio at y Pwyllgor.

Yr oedd

ARGYMHELLWYD –

(1) Nodi canlyniadau perfformiad Chwarter 2 a'r cynnydd tuag at gyflawni ymrwymïadau Cynllun Cyflawni Blyneddol 2024/25, sy'n cyd-fynd ag Amcanion Llesiant y Cynllun Corfforaethol, o fewn cylch gorchwyl y Pwyllgor.

(2) Y dylid nodi'r camau adferol sydd i'w cymryd i fynd i'r afael â meysydd o danberfformio ac i fynd i'r afael â'r heriau allweddol a nodwyd o fewn cylch gorchwyl y Pwyllgor.

Rheswm dros yr argymhellion

(1&2) Gan ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod.